

Jorden, dog Gjereu til gode, saa det har ikke stor Interesse for os; men den Dag, da de blive Gjere af Jorden, tage de ganske anderledes fat, de vedligeholde Huset bedre, de forsømme Omgivelserne, de dyrke Jorden bedre og lægge al Kraft ind paa at skabe et Aktiv for sig selv og deres Familie i Fremtiden. Derfor siger jeg, at foruden at vi gavne de ubemidlede, gavne vi ogsaa Kommunerne, thi et af de uheldige Forhold paa Landet hos os er: de mange Lejehuse og de mange Indsiddersfamilier — der spirer Fattigdom og Elendighed frem under de usikre Forhold, under hvilke de ofte ere taungne til at søge Arbejde, ikke der, hvor de have Lyst, men der, hvor de ere nødte dertil paa Grund af deres Lejeforhold. Fra disse fattige Hjem udgaar en Ungdom, som nødvendigen ikke er saa udviklet, som den burde være; Forældrene have daarlig haft Raad til at undvære deres Hjælp i Hjemmet, ofte har Forsømmelse i Skolen været Følgen; og i Husmandshjem, hvor der ikke er rigtig Kærlighed for Ejendommen til Stede, hvor der maatte ofte herfer Worden og det, som vi forleden forhandlede om, Driftsaldighed, derfra udgaar oftest ingen heldig Ungdom, og naar man paa de store Jordbrug nu om Stunder klager over manglende og mindre god Arbejdskraft, ligger det for en stor Del efter min Mening i de uheldige Forhold med Hensyn til Lejehuse og Indsiddersfamilier paa Landet. Ved at skabe fastboende Selvejere blandt Husmændene vilde Hjemmene forbedres og Ungdommens Opdragelse i det hele taget ogsaa forbedres; kunde vi skabe saadant, vil man i Fremtiden, efterhaanden som der oppøjer en ny Ungdom, ikke mere behøve at gaa og spekulere paa, hvorledes man skal forandre Tyndeløven: den vil vise sig at være god, som den er; naar kun Forholdene i Kommunerne paa Landet med Hensyn til Hjemmene forbedres, vil ogsaa Ungdommen forbedres, saaledes at man faar en nyttig og dygtig Arbejdskraft, som paa de store Gaarde vil søge praktisk Dygtighed og Kundskab i deres Virksomhed, saaledes at de af dem, der sammenspare deres Værd, tidlig kunne sætte igennem at forskaffe sig Ejendom. Det vilde derfor være en stor Velgerning for Kommunerne, hvis en slig Foranstaltning kunde finde Sted, thi rundt omkring vilde Lejehusmændene efterhaanden blive færre, naar Selvejendom tiltog, ikke at tale om, at ved en Foranstaltning som denne vilde mange af de nuværende jordløse Huse, beliggende som de ere, med Lethed kunne staves Jord, og selve de Huse, som nu ere Hjem for Fattigdom og mindre heldige Vilkaar vilde kunne forbedres, blot

ved at man skaffer dem Jord til selve Stedet; Udgiften vilde da ikke blive saa stor, som naar der skal bygges nyt. Men skal en saadan Foranstaltning gennemføres, er det en Selvfølge, at det ikke kan gaa an, at vi nu i vore Tider under de vanskelige Forhold paa Landet komme med Lovforslag, der ville behynde Kommunerne, selv om det vil skaffe dem bedre Vilkaar i Fremtiden, og derfor er det i Lovforslaget foreslaaet, at 5 pCt. af Ejendommens Værdi gives til Kommunerne, for derigennem at kunne støtte disse ny Selvejerhusmænd. Ved at faa 5 pCt. af Laanet i et Hus til 3000 Kr. faar Kommunen 150 Kr., og da endelig Kommunen straks faar aarligt 1 pCt. Rente af 2den Prioritet, saa vil dermed efter min Overbevisning være givet tilstrækkeligt til den, for at den uden Tab og med Nytte kan arbejde paa denne Husmandssag uden at paadrage sig væsentlige Udgifter, om det end nok vil forarlage en Del Uvejlighed for Sogneraadsmlemmer og Taksationsmænd; men det antager jeg er en ringe Ting i Forhold til den store Fordel, en saadan Foranstaltning vilde medføre. En Udgift vilde Kommunen faa, men den har jeg tænkt burde henlægges til Amtskommunen, nemlig Udgiften til Udstykning. Man kunde mene, at det var noget, der skulde paahvile Gjernerne, at det var det naturlige, men det vil erindres, at Forslaget fastsætter, at Gjernerne skulle sælge deres Jord ved at modtage Obligationer til pari Kurs, hvad der vil være et Tab for Gjernerne i den takserede Værdi af ca. 20 pCt., og derfor bør Kommunerne overtage Udstykningen, ijer naar det overlades til Amtskommunen at gøre det, idet denne med Lethed vil kunne træffe Alford med Landinspektøren om at udføre Arbejdet, saaledes at det for hver enkelt Ejendom kun bliver en ringe Udgift, hvorimod det, naar Ejendomsbesidderne selv skulle udstykke Jord, ofte koster dem meget betydeligt til Landinspektøren, Kort, etc. etc., alt efter Ejendommens Størrelse; ja Udgifterne kunne blive saa betydelige, naar det er store Ejendomme, der skulle udstykkes, at det ofte ikke vil kunne betale sig at gøre det, selv om Gjeren nok saa meget kunde ønske at støtte Husmandsskassen ved at give dem Ejendomme langs sine Grænser. Derfor tror jeg, at det er en heldig Foranstaltning, at Udstykningen overlades til Kommunerne, og der er ogsaa i Lovforslaget anvist tilstrækkelige Midler til, at det kan betales. Men selv om Amtskommunen uden Godtgørelse skulde bære hele denne Udgift, er den forsvindende over for den Fordel, som Amtskommunen i sin Helhed vil faa af en saadan Husmandsstand. Hvad